

Verordening Individuele Vorzieningen

Een onderzoek onder leden van Digipanel Haarlem

Onderzoek en Statistiek Haarlem, november 2009

Colofon

Opdrachtgever: Gemeente Haarlem
Programmabureau Wmo

Samensteller: Gemeente Haarlem
Hoofdafdeling Concernstaf
Afdeling Onderzoek en Statistiek
Postbus 511
2003 PB Haarlem

Telefoon: 023-5113018
Fax: 023-5113441
E-mail: o.en.s@haarlem.nl
Internet: www.haarlem.nl

Bezoekadres : Stadhuis
Grote Markt 2
2011 RD Haarlem

Projectleider: Merijn van der Werff

Auteur: Merijn van der Werff

Bronvermelding: Alles uit deze uitgave mag vrij worden gebruikt, mits onder duidelijke vermelding van de samensteller en de naam van de rapportage.

1. Inleiding

In de gemeenteraad is discussie over de Verordening Individuele Voorzieningen maatschappelijke ondersteuning. De Verordening maakt onderdeel uit van de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning). De gemeente kan een individuele tegemoetkoming (financieel) of voorziening (materieel) geven aan ouderen of mensen met een beperking om mee te kunnen doen aan de samenleving en/of om belemmeringen in het dagelijkse leven zo veel mogelijk weg te nemen.

Bij het vormgeven van dergelijk beleid dienen vaak keuzes te worden gemaakt. Hierbij hecht de gemeente aan het oordeel van burgers. Daarom wil de gemeente onder hen peilen:

- 1) In welke gevallen de gemeente een tegemoetkoming of voorziening zou moeten leveren
- 2) Hoe ver de gemeente zou moeten gaan bij het leveren van een eventuele tegemoetkoming of voorziening.

De gemeente Haarlem, in het bijzonder de afdeling Wonen, Welzijn en Zorg, heeft de afdeling Onderzoek en Statistiek gevraagd een dergelijke peiling te verrichten door middel van een onderzoek onder haar digipanel. Hiertoe zijn 11 vragen voorgelegd aan de leden van het digipanel. De vragen hadden betrekking op:

- hulp bij het huishouden
- deelname aan sportieve en culturele activiteiten
- woonvoorzieningen
- voorzieningen uit de reguliere handel
- een financiële eigen bijdrage

Naast meer directe vragen zijn enkele vragen in de vorm van 'cases' opgenomen om zo een situatie te schetsen waarin mensen kunnen verkeren.

De leden van het digipanel hebben van 5 november tot en met 22 november 2009 de gelegenheid gehad om de vragenlijst in te vullen. In totaal hebben 923 Haarlemmers de vragenlijst ingevuld, hetgeen voldoende is om goed beeld van de mening van deze groep te kunnen schetsen.

In de volgende rapportage wordt verslag gedaan van de 'eerste resultaten' van dit onderzoek. Het betreft tabellen van de zogenoemde 'rechte tellingen', waarbij de antwoorden van de respondenten in absolute aantallen en in percentages worden weergegeven.

In een later stadium kan OenS een uitgebreid rapport aanleveren. Hierin kunnen, waar nodig, nadere analyses worden uitgewerkt en ook de antwoorden van mensen die op sommige vragen 'anders' hebben geantwoord op een rij worden gezet.

De resultaten die in de komende paragraaf worden opgesomd, kunnen echter al een goed beeld geven van de mening van de leden van het digipanel over dit onderwerp.

2. Uitkomsten/rechte tellingen

Hulp bij het huishouden

Als iemand met een belangrijke taak in het huishouden langdurig ziek wordt, kan een probleem ontstaan. De zieke is mogelijk niet meer in staat die taken in het huishouden te vervullen. De vraag is nu in hoeverre gezinsleden de taken kunnen overnemen. Daar hangt het van af of men eventueel in aanmerking komt voor een vergoeding voor hulp bij het huishouden.

Allereerst is aan de leden van het digipanel voorgelegd of de partner van degene die uitvalt, naast een fulltime baan, ook de zorg voor het huishouden op zich zou kunnen nemen. Onderstaande tabel geeft de antwoorden op deze vragen weer.

{1}Als de partner van degene die uitvalt (ziek wordt) een fulltime baan heeft van 40 uur per week, bent u dan van mening dat deze daarnaast ook de zorg voor het huishouden op zich kan nemen?			
		Aantal	%
	1 ja, geheel	102	11,1
	2 ja, voor 1 a 2 uur per dag	532	57,6
	3 nee	211	22,9
	4 anders,	78	8,5
	Totaal	923	100,0

Een meerderheid van de respondenten (bijna 58%) is van mening dat de partner van degene die uitvalt (ziek wordt), naast een fulltime baan, voor 1 a 2 uur per dag de zorg voor het huishouden op zich kan nemen. Ruim 11% vindt dat de partner het volledige huishouden op zich kan nemen, terwijl bijna 23% is van mening is dat de partner geen taken in het huishouden op zich kan nemen.

Wanneer kinderen mee kunnen helpen in het huishouden zou dit mogelijk aanleiding kunnen zijn om geen of minder vergoeding toe te kennen voor hulp in het huishouden. Vandaar dat aan het digipanel is gevraagd of bij het toekennen van een vergoeding/voorziening rekening mag worden gehouden met huishoudelijke inspanningen van kinderen tussen de 12 en 18 jaar. Onderstaande tabel biedt een overzicht van de reactie van het digipanel.

{2}Bent u van mening dat er bij het toekennen van een vergoeding of voorziening rekening mag worden gehouden met inspanningen/inzet van kinderen tussen 12 en 18 jaar op het gebied van hulp bij het huishouden?			
		aantal	%
	1 ja, want kinderen kunnen zorgen voor de eigen kamer	238	25,8
	2 ja, want deze kinderen kunnen voor 1 a 2 uur per dag meehelpen in het huishouden	260	28,2
	3 ja, want deze kinderen kunnen ook voor meer dan 1 a 2 uur per dag meehelpen in het huishouden	72	7,8
	4 nee, met de inzet/inspanningen van kinderen moet geen rekening gehouden worden	293	31,7
	5 anders,	60	6,5
	Totaal	923	100,0

Een vergelijkbaar aantal respondenten is van mening dat kinderen van 12 tot 18 jaar voor hun eigen kamer kunnen zorgen (26%), 1 a 2 uur per dag kunnen meehelpen in het huishouden (28%), of dat geen rekening moet worden gehouden met de inzet van kinderen (32%). Bijna 8% vindt dat kinderen van deze leeftijd ook voor meer dan 1 a 2 uur per dag kunnen meehelpen in het huishouden.

Dezelfde vraag is gesteld, waarbij het nu echter kinderen betreft van 18 tot 23 jaar. Onderstaande tabel geeft de antwoorden hierop weer.

{3}Bent u van mening dat er bij het toekennen van een vergoeding of voorziening rekening mag worden gehouden met inspanning/inzet van kinderen tussen 18 en 23 jaar op het gebied van hulp bij het huishouden?			
		Aantal	%
	1 ja, want kinderen kunnen zorgen voor de eigen kamer	109	11,8
	2 ja, want deze kinderen kunnen voor 1 a 2 uur per dag meehelpen in het huishouden	413	44,7
	3 ja, want deze kinderen kunnen ook voor meer dan 1 a 2 uur per dag meehelpen in het huishouden	166	18,0
	4 nee, met de inzet/inspanningen van kinderen moet geen rekening gehouden worden	163	17,7
	5 anders,	72	7,8
	Totaal	923	100,0

Wanneer het kinderen betreft van 18 tot 23 jaar vinden de meeste mensen (bijna 50%) dat zij 1 a 2 uur per dag kunnen meehelpen in het huishouden en dat hiermee dus rekening mag worden gehouden bij het toekennen van een vergoeding/voorziening. Bijna 20% vindt dat ook bij deze kinderen geen rekening mag worden gehouden met huishoudelijk inzet. Bijna 12% vindt dat alleen rekening mag worden gehouden met het zorg voor de eigen kamer.

Sportieve en culturele activiteiten

Voor wat betreft hulpmiddelen voor participatie op het gebied van sport wordt op dit moment alleen de sportrolstoel vergoed. Voor andere hulpmiddelen voor sportieve en culturele activiteiten (denk bij sportieve activiteiten aan bijzondere fietsen, handbikes en zitski's en bij culturele activiteiten aan aangepaste muziekinstrumenten of schildermateriaal) is op dit moment geen vergoeding.

Aan het panel is gevraagd of men van mening is dat de gemeente een tegemoetkoming zou moeten geven bij de aanschaf van aangepaste materialen voor sportbeoefening. Onderstaande tabel geeft de resultaten weer.

{4}Bent u van mening dat de gemeente een tegemoetkoming zou moeten geven bij de aanschaf van aangepaste materialen voor sportbeoefening?			
		Aantal	%
	1 ja	680	73,7
	2 nee	160	17,3
	3 geen mening	83	9,0
	Totaal	923	100,0

Wat betreft een tegemoetkoming voor de aanschaf van hulpmiddelen voor sportieve en culturele activiteiten is de mening van de respondenten tamelijk uitgesproken. Liefst 74% vindt de gemeente een tegemoetkoming zou moeten leveren als het gaat om aangepaste materialen voor sportbeoefening. Ruim 17% is juist van mening dat hiervoor geen tegemoetkoming geleverd zou moeten worden. 9% van de respondenten heeft geen mening.

Dezelfde vraag is gesteld, waarbij het deze keer aangepaste materialen voor culturele voorzieningen betreft. De volgende tabel geeft de reactie van het digipanel weer.

{5}Bent u van mening dat de gemeente een tegemoetkoming zou moeten geven bij de aanschaf van aangepaste materialen voor culturele activiteiten?			
		Aantal	%
	1 ja	598	64,8
	2 nee	222	24,1
	3 geen mening	103	11,2
	Totaal	923	100,0

Wanneer het gaat om aangepaste materialen voor culturele activiteiten, geeft bijna 65% aan dat men vindt dat een dergelijke tegemoetkoming op zijn plaats is. Bijna een kwart is de mening toegedaan dat een dergelijke tegemoetkoming niet door de gemeente geleverd moet worden. Ruim 11% heeft deze vraag niet kunnen/willen beantwoorden.

Woonvoorzieningen

Voorzieningen in de woning, zoals trapliften en elektrische deuropeners, kunnen het mogelijk maken dat ouderen en mensen met een beperking langer in hun huis kunnen blijven wonen. Soms is er het alternatief van verhuizing naar een aangepaste woning. Aan de respondenten is de volgende situatie voorgelegd:

Meneer en mevrouw X ervaren beperkingen in hun huidige huurwoning. Om deze beperkingen te kunnen oplossen zijn aanpassingen in de woning noodzakelijk. Meneer en mevrouw wonen al 30 jaar in deze wijk. De kosten voor het aanpassen van de woning bedragen ongeveer € 45.000,-- Een andere optie is verhuizen met daarbij een tegemoetkoming in de verhuis- en herinrichtingskosten van € 4.000,--.

Vervolgens is aan het panel gevraagd of meneer en mevrouw X naar hun mening recht hebben op aanpassing van de huidige woning, of dat zij zouden moeten verhuizen naar een aangepaste woning in een andere wijk. De tabel hieronder biedt een overzicht van de reactie van het digipanel.

{6}Bent u van mening dat meneer en mevrouw X recht hebben op aanpassing (verbouwing) van hun huidige woning of bent u van mening dat ze zouden moeten verhuizen naar een andere woning in een andere wijk die al is aangepast?			
		Aantal	%
	1 aanpassing huidige woning	494	53,5
	2 verhuizing naar een andere woning in een andere wijk	312	33,8
	3 geen mening	117	12,7
	Totaal	923	100,0

Ruim de helft (bijna 54%) van de respondenten vindt dat meneer en mevrouw X recht hebben op aanpassing van hun huidige woning, wanneer zij hierin beperkingen ondervinden. Bijna 34% is van mening dat verhuizing naar een andere woning in een andere wijk een betere optie is. Bijna 13% heeft een mening.

Vervolgens is de respondenten de situatie voorgelegd, waarbij wel een aangepaste woning beschikbaar is in de eigen wijk. Mogelijk is men nu een andere mening toegedaan. Onderstaande tabel geeft de reactie van het digipanel weer.

{7}Als binnen de eigen wijk wel een geschikte aangepaste woning aanwezig is, wat is dan uw mening?			
		Aantal	%
	1 aanpassing huidige woning	172	18,6
	2 verhuizing naar beschikbare aangepaste woning in de eigen wijk	715	77,5
	3 geen mening	36	3,9
	Totaal	923	100,0

Als binnen de wijk een geschikte aangepaste woning beschikbaar is, is 78% van mening dat meneer en mevrouw X naar deze woning zouden moeten kunnen verhuizen. Bijna 20% is dan nog van mening dat zij recht hebben op aanpassing van de huidige woning.

Voorzieningen uit de reguliere handel

Sommige voorzieningen die in de reguliere handel verkrijgbaar zijn (ook wel algemeen gebruikelijke voorzieningen genoemd) kunnen bijdragen aan het langer zelfstandig wonen of aan de maatschappelijke participatie. Aan het digipanel is gevraagd of men vindt dat de gemeente deze voorzieningen dient te verstrekken of dat men van mening is dat de betrokkene deze voorzieningen zelf kan aanschaffen.

Aan de respondenten is gevraagd of men van een aantal voorzieningen kon aangeven of men vindt dat de gemeente deze voorziening:

- 1) nooit moet verstrekken, omdat het de eigen verantwoordelijkheid van de aanvrager is
- 2) alleen moet verstrekken wanneer de aanvrager een inkomen rond bijstandsniveau heeft
- 3) altijd moet verstrekken, ongeacht het inkomen van de aanvrager (ook voor mensen met midden- en hogere inkomens)

Onderstaande tabel geeft per voorziening weer wat de reactie van het digipanel is.

		Aantal	%
{8-1}Handgrepen	1 Nooit verstrekken; eigen verantwoordelijkheid	203	22,0%
	2 Alleen mensen met een inkomen rond/onder bijstandsniveau	528	57,2%
	3 Altijd verstrekken	192	20,8%
	Totaal	923	100,0%
{8-2}Opklapbare beugels bij het toilet	1 Nooit verstrekken; eigen verantwoordelijkheid	89	9,6%
	2 Alleen mensen met een inkomen rond/onder bijstandsniveau	573	62,1%
	3 Altijd verstrekken	261	28,3%
	Totaal	923	100,0%
{8-3}Verhoogde toiletpot	1 Nooit verstrekken; eigen verantwoordelijkheid	81	8,8%
	2 Alleen mensen met een inkomen rond/onder bijstandsniveau	534	57,9%
	3 Altijd verstrekken	308	33,4%
	Totaal	923	100,0%
{8-4}Douchezitje	1 Nooit verstrekken; eigen verantwoordelijkheid	141	15,3%
	2 Alleen mensen met een inkomen rond/onder bijstandsniveau	516	55,9%
	3 Altijd verstrekken	266	28,8%
	Totaal	923	100,0%
{8-5}Bediening raamsluiting	1 Nooit verstrekken; eigen verantwoordelijkheid	181	19,6%
	2 Alleen mensen met een inkomen rond/onder bijstandsniveau	516	55,9%
	3 Altijd verstrekken	226	24,5%
	Totaal	923	100,0%
{8-6}Wegnemen binnendrempels	1 Nooit verstrekken; eigen verantwoordelijkheid	153	16,6%
	2 Alleen mensen met een inkomen rond/onder bijstandsniveau	476	51,6%
	3 Altijd verstrekken	294	31,9%
	Totaal	923	100,0%
{8-7}Hendelmengkranen	1 Nooit verstrekken; eigen verantwoordelijkheid	203	22,0%
	2 Alleen mensen met een inkomen rond/onder bijstandsniveau	471	51,0%
	3 Altijd verstrekken	249	27,0%
	Totaal	923	100,0%
{8-8}Thermostaatkranen	1 Nooit verstrekken; eigen verantwoordelijkheid	312	33,8%
	2 Alleen mensen met een inkomen rond/onder bijstandsniveau	404	43,8%
	3 Altijd verstrekken	207	22,4%

	Totaal	923	100,0%
{8-9}Centrale verwarming in het huis	1 Nooit verstrekken; eigen verantwoordelijkheid	331	35,9%
	2 Alleen mensen met een inkomen rond/onder bijstandsniveau	351	38,0%
	3 Altijd verstrekken	241	26,1%
	Totaal	923	100,0%
{8-10}Fiets met hulpmotor of elektrische fiets	1 Nooit verstrekken; eigen verantwoordelijkheid	267	28,9%
	2 Alleen mensen met een inkomen rond/onder bijstandsniveau	433	46,9%
	3 Altijd verstrekken	223	24,2%
	Totaal	923	100,0%
{8-11}Stuurbekrachtiging in de auto	1 Nooit verstrekken; eigen verantwoordelijkheid	407	44,1%
	2 Alleen mensen met een inkomen rond/onder bijstandsniveau	340	36,8%
	3 Altijd verstrekken	176	19,1%
	Totaal	923	100,0%

Voor verreweg de meeste van deze voorzieningen geeft een (ruime) meerderheid aan dat deze alleen aan mensen met een inkomen rond bijstandsniveau zouden moeten worden verstrekt. Hierbij varieert het percentage van 38% (centrale verwarming) tot bijna 62% (opklapbare beugels bij het toilet). Alleen voor wat betreft stuurbevoegdheid in de auto is een krappe meerderheid (44%) van mening dat dit de eigen verantwoordelijkheid van mensen is, en dit dus niet verstrekt moet worden. Bijna 37% is echter nog altijd van mening dat een dergelijke voorziening aan mensen met een inkomen rond bijstandsniveau verstrekt zou moeten worden.

Eigen bijdrage

In de Wmo is bepaald, dat bij het toekennen van voorzieningen rekening wordt gehouden met de persoonskenmerken en behoeften van de aanvrager van de voorziening. Zo bestaat de mogelijkheid dat de aanvrager zelf een bijdrage levert, al of niet met inachtneming van de financiële draagkracht. Hierbij zijn er drie mogelijkheden:

- 1) de aanvrager betaalt een vast bedrag (eigen bijdrage), namelijk de kosten voor de niet aangepaste/'reguliere voorziening (bijvoorbeeld een normale fiets) en de gemeente neemt de 'extra' kosten voor aanpassing (bijvoorbeeld voor de aanpassing van de fiets) voor haar rekening
- 2) De aanvrager betaalt een eigen bijdrage naar draagkracht. Mensen met een lager inkomen hoeven minder zelf kosten op zich te nemen dan mensen met een hoger inkomen
- 3) De aanvrager betaalt geen eigen bijdrage. De gemeente neemt alle kosten voor haar rekening

Momenteel vraagt de gemeente alleen een inkomensafhankelijke eigen bijdrage als het gaat om de hulp bij het huishouden. Aan het panel is gevraagd wat hun mening is over een eventuele eigen bijdrage voor voorzieningen voor sport- en cultuurparticipatie, woonvoorzieningen en vervoersvoorzieningen. Ondertaan de tabellen geeft de reactie weer van het digipanel op de respectievelijke vormen van voorzieningen.

{9}Bent u van mening dat er ook een financiële eigen bijdrage gevraagd zou kunnen worden voor voorzieningen voor sportbeoefening en cultuurparticipatie? (denk bij sportieve activiteiten aan bijzondere fietsen, handbikes en zitski's)			
		Aantal	%
Valid	1 ja, een vast bedrag ongeveer gelijk aan de kosten van een normale/reguliere voorziening	219	23,7
	2 ja, naar draagkracht	622	67,4
	3 nee, de gemeente betaalt de hele voorziening	44	4,8
	4 geen mening	19	2,1
	5 anders,	19	2,1
	Totaal	923	100,0

Bijna 68% van de respondenten is de mening toegedaan dat voor dit type voorzieningen een eigen bijdrage naar draagkracht op zijn plaats is. Bijna een kwart vindt dat de eigen bijdrage ongeveer gelijk aan de kosten van een normale/reguliere voorziening zou moeten zijn.

Wanneer nu dezelfde vraag gesteld wordt wat betreft woonvoorzieningen, geeft het digipanel een reactie zoals in onderstaande tabel is aangeven.

{10}Bent u van mening dat er ook een financiële eigen bijdrage gevraagd zou kunnen worden voor woonvoorzieningen? (zoals een verhoogde toiletpot of douchezitje)			
		Aantal	%
Valid	1 ja, een vast bedrag ongeveer gelijk aan de kosten van een normale/reguliere voorziening	129	14,0
	2 ja, naar draagkracht	594	64,4
	3 nee, de gemeente betaalt de hele voorziening	163	17,7
	4 geen mening	10	1,1
	5 anders,	27	2,9
	Totaal	923	100,0

Opnieuw vindt een ruime meerderheid (bijna 65%) dat een eigen bijdrage naar draagkracht gerechtvaardigd is. Bijna 18% vindt dat de gemeente de hele voorziening zou moeten betalen, terwijl 14% vindt dat een eigen bijdrage ongeveer gelijk aan de kosten van een normale/reguliere voorziening zou moeten zijn.

Tenslotte is het digipanel gevraagd om dezelfde vraag te beantwoorden voor wat betreft vervoersvoorzieningen. Onderstaande tabel geeft de reactie van het digipanel weer.

{11}Bent u van mening dat er ook een financiële eigen bijdrage gevraagd zou kunnen worden voor vervoersvoorzieningen? (zoals een aangepaste fiets of een scootmobiel)			
		Aantal	%
Valid	1 ja, een vast bedrag ongeveer gelijk aan de kosten van een normale/reguliere voorziening	170	18,4
	2 ja, naar draagkracht	595	64,5
	3 nee, de gemeente betaalt de hele voorziening	129	14,0
	4 geen mening	11	1,2
	5 anders,	18	2,0
	Totaal	923	100,0

Wanneer het gaat om vervoersvoorzieningen vindt een ruime meerderheid van bijna 65% dat een eigen bijdrage naar draagkracht geleverd zou moeten worden. Ruim 18% vindt een vast bedrag (gelijk aan de kosten van een normale/reguliere voorziening) op zijn plaats. 14% vindt dat de gemeente de hele voorziening zou moeten betalen.

Voor alle drie de vormen van voorzieningen blijkt zodoende dat een meerderheid van het digipanel van mening is, dat een eigen bijdrage naar draagkracht gevraagd mag worden.

3. Eerste conclusies

Bovenstaande uitkomsten geven een beeld van de mening van respondenten over het leveren van voorzieningen/tegemoetkomingen door de gemeente. Hoewel getracht is waar mogelijk de situatie waarin mensen kunnen verkeren te schetsen, is het in dit beperkte onderzoek niet mogelijk om rekening te houden met de mogelijk sterk uiteenlopende situaties waarin mensen kunnen verkeren. Veel hangt naar waarschijnlijkheid samen met bijvoorbeeld de mate van belemmering om aan samenleving deel te nemen, of de exacte financiële draagkracht. Daarnaast is de behoefte van mensen vaak voor mensen lastig (niet) in geld uit te drukken. Dit kan het voor de respondenten lastig hebben gemaakt om een eenduidig antwoord op de vragen te geven.

Desondanks levert dit onderzoek een beeld op van de mening van respondenten wat betreft een aantal veelvoorkomende situaties. Bij het vormgeven van gemeentelijk beleid op het gebied van de Verordening Individuele Voorzieningen kan mogelijk rekening worden gehouden met de volgende conclusies.

Een meerderheid van de respondenten (bijna 58%) is van mening dat de partner van degene die uitvalt (ziek wordt), naast een fulltime baan, voor 1 a 2 uur per dag de zorg voor het huishouden op zich kan nemen.

Wanneer gevaagd wordt of bij een vergoeding/voorziening rekening mag worden gehouden met de inzet van kinderen in het huishouden ontstaat een minder eenduidig beeld. Een vergelijkbaar aantal respondenten is van mening dat kinderen van 12 tot 18 jaar voor hun eigen kamer kunnen zorgen (26%), 1 a 2 uur per dag kunnen meehelpen in het huishouden (28%), of dat geen rekening moet worden gehouden met de inzet van kinderen (32%). Wanneer het kinderen betreft van 18 tot 23 jaar vinden de meeste mensen (50%) dat zij 1 a 2 uur per dag kunnen meehelpen in het huishouden.

Wat betreft een tegemoetkoming voor de aanschaf van hulpmiddelen voor sportieve en culturele activiteiten is de mening van de respondenten meer uitgesproken. Liefst 74% vindt de gemeente een tegemoetkoming zou moeten leveren als het gaat om aangepaste materialen voor sportbeoefening. Wanneer het gaat om aangepaste materialen voor culturele activiteiten betreft dit percentage bijna 65%.

Aan de respondenten is gevaagd hun mening te geven over een aantal specifieke situaties. Het ging hierbij om meneer en mevrouw X die belemmeringen ondervinden in hun huidige woning, waarvoor een oplossing moest worden gevonden, tegen de achtergrond dat men al 30 jaar in de huidige woning woont, de kosten van verbouwing circa € 45.000,-- bedragen, en een verhuisoptie circa € 4.000,-- kost. Ruim de helft (54%) van de respondenten vindt dat meneer en mevrouw X recht hebben op aanpassing van hun huidige woning, wanneer zij hierin beperkingen ondervinden. Bijna 34% is van mening dat verhuizing naar een andere woning in een andere wijk een betere optie is. Als binnen de wijk een geschikte aangepaste woning beschikbaar is, is 78% van mening dat meneer en mevrouw X naar deze woning zouden moeten kunnen verhuizen. Bijna 20% is dan nog van mening dat zij recht hebben op aanpassing van de huidige woning.

Vervolgens is een aantal voorzieningen uit de reguliere handel aan bod gekomen. Van elk van deze voorzieningen was het de vraag of de gemeente deze niet, alleen aan mensen met een inkomen rond bijstandsniveau, of altijd zou moeten versterken. Voor verreweg de meeste van deze voorzieningen gaf een (ruime) meerderheid aan dat deze alleen aan mensen met een inkomen rond bijstandsniveau zouden moeten worden verstrekt. Alleen voor wat betreft stuurbevestiging in de auto was een krappe meerderheid (44%) van mening dat dit de eigen verantwoordelijkheid van mensen is, en dit dus niet verstrekt moet worden.

De laatste drie vragen gingen in op een eventuele eigen bijdrage. Voor wat betreft voorzieningen voor sportbeoefening en cultuurparticipatie, woonvoorzieningen en vervoersvoorzieningen is gevraagd in hoeverre men een eigen bijdrage hierbij op zijn plaats vindt. Voor alle drie de vormen van voorzieningen bleek dat een meerderheid (rond de 65%) van mening is, dat een eigen bijdrage naar draagkracht gevraagd mag worden.